

260 թ. սպանեցաւ Ալայ ի. ԱՏմեդ Ատրպատականում:

285 թ. Մուտադիդ ամիրապետը դրեց Մուհամմեդ ի. Աբու Սաջին կառավարիչ Ատրպատականի եւ Հայաստանի վերայ:

Դ. Եաքուբի:

Հեղինակի անունն է՝ ԱՏմեդ ի. արի Եաքուբ ի. Զաֆար ի. Աւհր ի. Ալաթիճ Աբբասի. նա թոռն էր Ալաթիճի, խալիֆ Մանսուրի արձակած ստրուկի, որ կառավարչի պաշտօն վարեց Հայաստանում, Ատրպատականում եւ Եգիպտոսում, լինելով գաղանի շիթ: Նորա թոռնն ղյն գաւանու-թեանն կը պատկանէր, ապրելով մինչեւ 260/873 թ. Հայաստանում, ապա Խորասանում, որտեղից նա անցաւ Հնդկաստան, Եգիպտոս եւ ապա Մադրիթ: Նորա մահուան թիւը յայտնի չէ:

Թէեւ Եաքուբիի գործը «Աբբասեանների պատմութիւն» տիտղոսն է կրում, սակայն իսկապէս ներկայացնում է տիեզերական պատմութիւն երկու հատորով, որոնցից առաջինն՝ նախիպամական ժամանակի, իսկ երկրորդն՝ Մահմեդի եւ նորա յաջորդների պատմութիւնն մինչեւ 259/872 թ. կը պարունակեն: (De Goeje, Travaux de la 3ème sess. du congr. intern. des orient, Leiden, 1879, II, 153—166. C. Brockelmann, Geschichte d. arab. Literatur, B. II, 226.)

Ապրելով Հայաստանի սահմաններում եւ մօտ շփուելով տեղացիների հետ, որոնցից նա անուշտ քաղել է իւր պատմական նիւթը, հեղինակը արժանահաւատ աղբիւր կը հանդիսանայ երկրիս քաղաքական պատմութեան համար, երբեմն բնաւ տարբերելով այլ արաբացի մատենագրերից, երբեմն հարստացնելով նոցա տեղեկութիւնները